

Incipit epla pauli ad romanos

I

Paulus seruus ihu xpi. uocat' apls se gregatus in euu gelium dei. quod ante promiserat p prophas suos in scripturis scis de filio suo. q' factus est ei ex semine dauid secundu carne. q' predestinat' est filius dei in ueritate. sed in spm scificationis. ex resurrectione mortuoru. ihu x'p'i d'ni filii. p que accepimus gram & aplatu ad olediendu fidei in omnib' getib' pro nomine eius. in quib' estis & uos uocati d'ni nri ihu xpi. omnib' q' sunt rome dilectis dei uocatis scis. gra uob' & pax a deo p're nro & d'no ihu xpo. p'mu quid gras ago deo meo per ihu xpm pro omnib' uob'. q' fide ura annuntiat in uniu'so mudo. Testis em' michi est deus cui sumo in sp'u meo. in euu'gelio filii ei. q' sine intermissione memoria ura semper facio in orationib' meis. obsecrans si quomodo tandem aliquu prosperu iter habeat in uoluntate dei uemendi ad uos. Desidero enim uidere uos ut aliquid uobis imptiar grace sp'ualis. ad confirmandos uos. id est simul consolari in uob' per eam que in ce' e' fide uram

atq; meam. Nolo aut' uos igno rare fratres. q' sepe proposui u uenire ad uos. & prohibui sum usq; ad huc. ut aliquu fructu habeam in uobis. Sicut & in ce teris gentib'. g'cis ac barbaris. Sapientib' & insipientib' debi tor sum. Ita q' in me promptu' qd' est. & uobis qui rome estis euu gelizare non euu erulesco euu gelu'. uirtus dei euu est in sa lute om' credeti. iudeo p'mu et greco. Iusticia euu dei in eo reue latur ex fide in fide. Sicut sep tum est. Iustus aut' ex fide uiu'. Reuelatur em' ira dei de celo se' omne impietate & iniusticiam hoim' coru' qui ueritate di i ius ticia detineat quilla quod notu' est dei. manifestu' est in illis. de' ei i illis manifestaunt. Inuisi bilia em' ipius a creatura mudi. per ea que fca sunt itellecta conspiciunt. S' epiterna quoq; eius uirtus. & diuinitas. ita ut sint inexcusabiles. Quia cum cognouissent d'ni. no' sicut de um glificauerunt. aut gras ege uunt. S' euanuerunt in cogita coib' suis. & obscuratu' e' ispi cus cor eoru'. dicentes ei se se sa pientes stulti fci sunt. Et inu tauerunt gliam incorruptibil' dei. in similitudine v' magis

corruptibilis hominis & uolucris
 & quadripedum & serpentium. propter
 quod tradidit illos deus in desideria
 cordis eorum in immunditiam.
 ut in contumelias afficiantur cor-
 pora sua in semetipsis. non commu-
 tauerunt ueritatem dei in mendacium
 & colluctantur. & seruierunt creaturæ
 potius quam creatori: quæ est benedictio
 in secula amen. Propterea tradidit
 illos deus in passionem ignis.
 Nam femine eorum immutauerunt
 naturalem usum in eum usum quem
 contra naturam. Simile autem et
 masculi relicto naturali usu
 femine exarserunt in desideris
 suis. in uicem. masculi in mas-
 culos turpitudine operantes.
 & mercedem quam oportuit erroris
 sui in semetipsis recipientes. &
 sicut non probauerunt deum ha-
 bere in notitia. tradidit illos de-
 in reprobum sensum: ut faciant
 ea que non conueniunt. Repletos
 omni iniquitate. malicia. fornicatione.
 auaritia nequitia. pleno
 inuidia. homicidijs. contumacia.
 dolo. malignitate. susurriones.
 detractores. deo odibiles. contumeliosos.
 superbos. elatos. inuictores
 res malorum: parentibus non obedi-
 entes. insipientes. incompotentes.
 sine affectione. absque fide: sine
 misericordia. Qui cum iustitiam dei cog-

uissent non intellexerunt. Quia que
 talia agunt digni sunt morte.
 Non solum qui faciunt ea. sed etiam
 qui consentiunt facientibus. Prop-
 ter quod inexcusabilis es o homo
 omnis qui iudicas. In quo et iudicas
 alterum te ipsum contempnas. Sa-
 mus enim qui iudicium dei est sed
 ueritatem in eos qui talia agunt.
 Existimas autem hoc o homo qui
 iudicas eos qui talia agunt & fa-
 cis ea. quod tu effugies iudicium
 dei. An diuitias bonitatis eius
 & patientie. & longanimitatis con-
 tempnis. ignoras qui benignitas
 dei ad penitentiam te adducit. Se-
 cundum diuitiam autem tuam. & impe-
 nitens cor exsternuas & iram
 iudicium ire & reuelationis iusti iu-
 dicium dei. qui reddet unicuique
 opera eius. His autem qui secundum
 patientiam boni operis gloria
 & honorem. & incorruptum que-
 ritur uitam eternam. His autem qui sunt
 ex contentione. & qui non adque-
 runt ueritati. credit autem iniqui-
 tati. ira & indignatio. tribulatio
 & angustia in omni animam hominis
 operantis malum. iudei primum et
 greci. gloria autem & honor & pax
 omnino operanti bonum. iudeo primum
 & greco. Non est ei proferri
 acceptio apud deum. Quicunque
 enim sui lege peccauerunt. sine

II
 Eadem enim agis
 que iudicas.

lege peccabunt. Et quicumque in lege peccaverint. pro lege iudicabuntur. Non enim iudices legis iusti apertum sunt. sed fratres legis iusti ficabunt. Cum enim gentes que legem non habent. naturaliter que legis sunt faciunt. et in modo legem non habentes. ipsi sibi sunt lex. qui ostendit opus legis scriptum in cordibus suis. testimonium illis reddere conscientia ipsorum. et inter se invicem cogitationum accusantium. aut etiam defendentium. in die cum iudicabit dominus occulta hominum. sed in evangelium meum per ipsum christum. si autem tu iudeus cognominatus. et requiescis in lege. et gloriaris in deo. et in omni voluntate eius. et probas utiliora instructus per legem. confidis te ipsum ducem esse cecorum. lumina eorum que in tenebris sunt. et exudite te insipientium. in agrum infatum. habentem formam scientie et veritatis in lege. Quod ergo alium doces. te ipsum non doces. Qui predicas non furandum furaris. Qui dicit non mechandum mecharis. Qui abloquitur idola. sacrilegium facis. Qui in lege gloriaris. per prevaricationem deum in honorem. Non enim dei per vos blasphematur inter gentes sicut scriptum est. Circumcisio quid proderit si legem contempseris. Si autem prevaricator legis sis.

ca

legis

circumcisio tua preputium fecerit. Si ergo preputium iustitiam legis contempseris. nonne preputium illius in circumcissione reputabitur. Et iudicabit quod ex natura est preputium legem contempseris. te qui per litteram et circumcissionem prevaricator legis es. Non enim qui in manifesto iudeus est. in manifesto et in carne circumcisio est. Si qui in abscondito iudeus. et circumcisio cordis. in spiritu non littera. cuius laus non ex hominibus. sed ex deo est.

est

Quid ergo amplius est iudeo. aut que utilitas circumcissionis. multum per omnem modum. putatum quod que credita sunt illis eloquia dei. Quod enim si quidam illorum non crediderunt. Numquam incredulitas illorum fidei dei evanescit. Absit. Est autem dominus verax. Omnis autem homo mendax sicut scriptum est. Ut iustificeris in sermonibus tuis. et vincas cum iudicaris. Si autem iniquitas nostra iustitiam dei commendat quid dicemus. Numquam iniquus est deus qui infert iram. Sed in hominem dico. quod absit. Alioquin quomodo iudicabit deus hunc mundum. Si enim veritas in commendatione abundavit in gloria ipsius. quid adhuc et ego tanquam

dei

peccator iudicor. Et uo sic blasphemiam. i sicut aut quida nos dicere. faciamus mala ut ueni aut bona. quoru damnatio i ta est. Quid igitur precellim eos. Iniquaq. Causati em sum iudeos i grecos omnes sibi peccatoe sicut scriptu est. Quia non est iustus quisq. no est intelligens. no est requirens deu. Os declinauerunt sicut mures facti sunt. non est q faciat bonu no est usq. ad unu. Sepulcrum patens est. guttur coru. liguis suis dolose agebant uenenum aspidum sub labis coru. Quo tu os maledictione plenu et amaritudine plenu e. ueloces pedes eorum ad effundendu sanguine. Contutio i infelicitas i uis coru i uiam pacis no cognouerunt. no est timor dei ante oculos coru. Hys qui i lege sunt loquit. ut omne os obstratur. i subditus fiat omnis i mundus deo. Quia ex operib; legis non iustificabi omnis caro coram illo. Per lege eius cognitio peccati. Nunc autem sine lege iustitia dei manifesta ta est. testificata a lege i pphs. i omis: iustitia aut dei p fide ihu xpi. sicut omis qui credunt in eu. no au est distinctio. Omis em pec

Scam. ut qm te oculos coru. qm per legem sunt loquit. ut omne os obstratur.

cauerunt. i regent gloria dei. Iustificati gratis p gram ipi. p te. et deumptione. que est in xpo ihu. Que proposuit deus propicia tione per fide in sanguine ipi ad ostensione iusticie sue p remissione precedentiu delictorum. In sustentatione dei ad ostensione iusticie eius i hoc tempore. ut sit ipe iustus. iustificans eum q ex fide est ihu x. V est ergo gloriatio tua. exclusa est. p q legem. sedum no. s; p legem fidei. Arbitramur enim iustificari homine per fidem sui operib; legis. An iudeoy de tantu. Nonne i gentiu. Ino i gentiu. em quid unus de est q iustificat circumcisionem ex fide. i preputiu per fide. Legem ergo destrui p fide. absit sed legem statuumus.

Quid ergo dicemus inuenisse abraham ptem urm sedm ce uem. Si enim abraham ex operib; legis iustificatus est. hie gloriari. s; non apud deum. Qd enim scriptura dicit. Credidit abraham deo. i reputatu est ei ad iustitiam. Et aut qui operat. merces non imputat sedm gram. s; sedm debitum. Et at qui non operatur. credenti aut in eum q iustificat impium.

III

reputatur fides eius ad iusticiam
 sedm̄ propositū gr̄e dei. Sicut
 dauid dicit. Beati tudine iustis
 an̄ deus accepto fert iusticiam
 sui operis. Beati quoruū remisse
 sunt iniquitates. et quoz tecta
 sunt peccata. Beatus uir tūc
 imputabit dñs pecc̄m. Beati tu
 do ergo lex in circūcisione manet.
 an̄ etiam in preputio. dicimus
 enī q̄ reputata est abrahe fides
 ad iusticiam. Quom̄ ergo repu
 tata est in circūcisione. an̄ in pre
 putio. et signū accipit circūcisi
 om̄s. signaculū iusticie fidei
 que est in preputio. ut sit om̄
 p̄i credentiū per imputū. ut rep
 utetur illis ad iusticiā et sit p̄i
 circūcisionis. Nō hys tūc q̄ sunt
 ex circūcisione. s̄ et hys q̄ secta
 tur. uel stigmata fidei. que ē in prepu
 cio p̄is uiri abrahe. Nō enī p̄ le
 gē promissio abrahe. aut semē
 eius. ut heres eēt mūdi. s̄ per
 iusticiam fidei. Si enī q̄ ex lege
 heredes sunt. exinanita est fides.
 abolita est promissio. Lex enī
 iram operatur. v̄ enī nō ē lex.
 nec preuaricacō. Ideo ex fide u
 sedm̄ gr̄am. firma sit promissi
 o om̄i semini. nō tūc ei q̄ ex le
 ge est. s̄ ei q̄ ex fide ē abrahe.
 q̄ est p̄i om̄i uirū sicut script
 est. q̄ p̄m̄ multarū gentiū

Legis

enī

nō in circūcisi
ne s̄ in preputio

soliū

psuante ante dñm cui credidisti
 q̄ uiuificat mortuos. et uocat
 ea que non sunt tanq̄ ea q̄ s̄.
 Qui contra spem in spe cōdidit.
 ut fieri p̄i multarū gentiū sed
 quod dñm est ei. Sic erit seme
 tuū sicut stelle celi. et q̄i hare
 na maris. et nō infirmatus est. q̄ ē in h
 in fide. n̄ cōsiderauit corpus t̄ore
 suū. emortuū cū fere centum iam
 annorū eēt. et emortuam uul
 uam sare. In repromissione ē
 dei. nō hesitauit diffidētia. S̄
 cōfortatus est fide. dans glia
 deo plenissime sciens. q̄ que
 cumq̄ promisit potens ē et fa. deus
 cere. Ideo et reputatū est ei ad i
 titiam. Non est aut̄ scriptum
 tūc p̄ ipm̄. q̄ reputatū ē illi
 ad iusticiam. S̄ et p̄ nos q̄b̄
 reputab̄i credentiū. meū. qui
 suscitauit ih̄m xp̄m dñm no
 strū a mortuis. q̄ traditus est
 prop̄ delicta nr̄a. et resurrexit
 p̄ iustificationē nr̄am.
Iustificati ḡ ex fide pacē ha
 beamus ad deum per dñm
 nr̄m ih̄m xp̄m. per que ac
 cessum habemus p̄ fidē ing
 riam istam. in q̄ stamus. et gli
 amur in spe glie filioꝝ dei.
 Non solum aut̄ s̄ et gliamur
 in tribulationib̄. scientes
 q̄ tribulatio patientiā opat̄.

Non solum aut̄ s̄ et gliamur in spe glie filioꝝ dei.

Patientia autē probacōm. p
 vano uō spm. Sps autē nō cō
 fundit q̄i tantas dei diffusa ē
 in cordib; nr̄is per spm sc̄m qui
 datus est nobis. Vt quid cū r̄
 cum adhuc infirmāemur. sed
 tempus pro impiis mortuus
 est. Vix cū pro iusto q̄s mori
 tur. Nam pro bono forsitan
 quis audeat mori. comedat at̄
 suam caritatē deus in nob. qm̄ si
 cum adhuc peccōres cēmus. x̄p̄
 pro nobis mortuus est. multo
 magis iustificati in sanguine
 xp̄i: salui erimus ab ira per
 xp̄m. Si cū cū inimici cēmus.
 reconciliati sumus deo: p̄ mor
 tē filij eius. multo magis reco
 liati salui erimus in uita xp̄i.
 nō solū autē: s; et gl̄iam in deo.
 p̄ dnm̄ nr̄m ih̄m xp̄m: p̄ quē
 uime reconciliacōm accepim̄.
 Propt̄ea sicut p̄ unū hominē
 in hunc mūdum pecc̄m ic̄iuit.
 x̄p̄ pecc̄m mors. ita in omnes
 homines mors p̄t̄iuit. i quo
 omnes peccauerunt. Vsq; ad
 legem enim peccatū erat in mū
 do: pecc̄m autē nō imputabat̄
 cum lex nō eēt. S; regnauit mo
 rs ab adam usq; ad moysen.
 i eos qui non peccauerunt
 in similitudine p̄uacationis
 adē: qui est fōi futurū. S; non

sicut delictū ita i donū. Si enī
 unius delicto multi mortui
 sunt. multo magis gr̄a dei i do
 num in gr̄a unū hominis ih̄u x̄
 in plures hūndauit. Et nō si
 cut per unū am̄m̄ pecc̄m ita ex p̄
 donum. Nam iudiciū ex uno. quidē
 in condempnacōne: gr̄a autē
 ex multis in iustificacōnem delictis.
 Si enī in unius delicto mors
 regnauit p̄ unū: multo magis
 hūndantia gr̄e donacionis i
 iusticie accipientes. in uita reg
 uuit p̄ unū ih̄m xp̄m. Igitur sic
 p̄ unius delictū in omnes hoīes
 i condempnacōne. Sic i p̄ unū
 iusticiam in om̄s homines i
 ficacōne uite. Sicut ei per ino
 bedientiam unū hominis pecc̄
 tes constituti sunt multi. ita
 x̄p̄ unius hoīs obedienciam.
 iusti constituent̄ multi. Lex
 aut subintrauit. ut hūnda
 ret delictū. si p̄ hūndauit et
 gr̄a. Vt sicut regnauit pecc̄m i
 morte: ita i gr̄a regnet p̄ iust
 ticiam in uita eterna: p̄ ih̄m
 xp̄m dnm̄ nr̄m.

Vbi autē habunda
 ut delictum.

VI
 Quid ergo dicemus: p̄manē
 bimus in peccato. ut gr̄a ha
 bundet: absit. Si enī mortui
 sumus peccato: quom̄ adh
 iuuenus in illo. An igr̄ans fr̄es
 q̄ quicumq; baptizati sumus? i x̄p̄o ih̄u i morte ip̄s
 baptizati sumus.

Ista dicitur p̄ p̄
 Estu i morte (uuiq; baptizati sumus)

Consepulti cum sumus cum illo
 per baptismum in morte. ut quo
 modo surrexit xpc a mortuis per
 gloriam patris. ita et nos in nou
 itate uite ambulemus. Si enim
 complantati sumus sumus simili
 tudini mortis eius. si quidem i res
 urrectionis erimus. Hoc scientes
 quod uetus homo in sumus crucifixus
 est. ut destrueretur corpus peccati. ut
 ultra non seruiamus peccato. cum
 enim mortuus iustificatus est
 a peccato. Si autem mortui sumus
 cum xpo. credimus quod sumus etiam
 uiuentis cum eo. Scientes quod
 resurgemus a mortuis iam non mor
 tur. mors illi uile non dominabitur. Sed
 enim mortuus est pro peccato mortuus
 est semel. quod autem uiuit uiuit
 deo. Ita et uos estimare uos mor
 tuos quod est pro peccato uiuentes autem
 deo in xpo ihu domino nostro. Non ergo
 regnet peccatum in uobis mortali cor
 pore. ut obediatis concupiscenti
 as eius. Si neque exhibeatis mem
 bra uera arma iniquitatis peccato. sed
 exhibite uos deo tanquam ex mor
 tuis uiuentes. et membra uera ar
 ma iusticie deo. peccatum enim uobis
 non dominabitur. Non enim sub lege
 estis sed sub gratia. Quod ergo pecca
 bimus quoniam non sumus sub lege sed
 gratia. Absit. An uelatis quoniam cuius
 exhibetis uos seruos ad obediendum.

serui estis. cum obedistis. sed pecca
 ti ad mortem sine obediuntis ad
 iustitiam. Gratias autem deo quod sumus
 serui peccati. obedistis autem
 ex corde uicem formam doctrine in
 qua traditi estis. liberati autem
 a peccato serui facti estis iusticie.

Humanum dico pro infirmitate
 carnis uere. Sicut enim exhibui
 stis membra uera seruire in inuidie
 et iniquitati ad iniquitatem. ita nunc
 exhibete membra uera seruire iusticie
 in sanctificatione. Cum enim ei serui esse
 tis peccati. liberi fuistis iusticie.
 Cuius ergo fructus habuistis tunc in
 illis in quibus nunc enilescentis. Non
 finis illorum mors est. Nunc uoli
 terati a peccato. serui autem facti deo.
 Habetis fructum uerum in sanctificatio
 nem. siue uero uitam eternam. Si
 pendia enim peccati mors. Gratia au
 tem uita eterna in xpo ihu do
 mino nostro.

VII
Hu ignoratis fratres. sciunt
 enim loquor legem. quod lex in uice
 duratur quanto tempore uiuit.
 Nam que sub uiro est mulier.
 uiuente uiro alligata est legi.
 Si autem mortuus fuerit uir eius.
 soluta est a lege uiri. Igitur ui
 uente uiro uocari adultera si
 fuerit cum alio uiro. Itaque fratres
 mei. Si autem mortuus fuerit uir
 eius. liberata est a lege uiri. ut

in uis
ambrosio

Doct
p. 1. m. 1.

VII

etiam
morum i uis
etiam m. m. q. u.

non sit adultera si fuerit cum alio
 viro. Itaque fratres mei. et uos in
 ortificati estis legi per corpus et
 ut sitis uos alterius quam ex mor
 tuis resurrexerit ut fructificetis
 deo. Cum enim essemus in carne. pas
 siones peccatorum que per legem e
 rant. operabantur in membris nostris
 ut fructificarent morti. Nunc autem
 soluti sumus a lege mortis in
 qua detinebamur. ita ut serui
 animus in nouitate spiritus et non
 in uetustate littere. Quid ergo
 dicemus. Lex peccati est. Absit. Si
 peccatum non cognouimus nisi per le
 gem. Nam concupiscentiam nesciebamus
 nisi lex diceret. non concupisces.
 occasione autem accepta. peccatum
 per mandatum operatum est in me
 omnem concupiscentiam. Si uero lege
 enim peccatum mortuum erat. Ego autem
 uiuebam sub lege aliquando. sed tunc
 uenisset mandatum. peccatum re
 uixit. Ego autem mortuus sum.
 et in uentum est in mandatum quod e
 rat ad uitam. lex enim est ad mortem.
 Nam peccatum occasione accep
 ta per mandatum seduxit me. et
 per illud occidit. Itaque lex quidem
 sancta et mandatum sanctum. et iustum et bo
 num. Quid ergo bonum est mi
 hi factum est mors. Absit. Si peccatum
 ut appareat peccatum. per bonum
 operatum est michi mortem. ut

supra modum peccans peccatum per man
 datum. Scimus enim quod lex spiritu
 alis est. ego autem carnalis sum
 uetundatus sub peccato. Quod
 enim operor non intelligo. Non
 enim quod uolo hoc ago. sed quod
 odio id facio. Si autem quod
 nolo id facio. consentio legi quod
 inam bona est. Nunc autem iam non
 ego operor id quod habitat in
 me peccatum. Sed cum quoniam non habi
 tat in carne mei bonum. Nam
 uelle adiacet michi. proficere autem
 bonum non inuenio. Non enim
 quod uolo bonum hoc facio. sed non
 lo malum hoc ago. Si autem quod
 nolo id facio. non ego operor
 id. sed quod habitat in me peccatum.
 Inuenio igitur legem uolenti mi
 hi facere bonum. quoniam in malum
 adiacet. Condelector enim legi dei
 sed in uentorem bonum. Video autem
 aliam legem in membris meis. re
 pugnantem legi mentis mee. et
 captiuantem me in lege peccati.
 que est in membris meis. Infelix
 ego homo. quis me liberabit de cor
 pore mortis huius. Gratias dei pater
 sum christum dominum nostrum. Igitur ego in
 mente seruo legi dei. carne autem
 legi peccati.

Nisi ergo nunc dampnationis
 est huius qui sunt in christo ihesu. quoniam
 carne ambulat. lex enim spiritus

bonum / malum

in me hoc est

quod

Igitur lex in uolenti bonum est;

VIII

peccatum

me

uite in xpo ihu. liberavit me a le
 ge peccati & mortis. Nam qd' ipof
 sibile erat legi. in qua infirma
 batur per carne. deus filiu suu
 mittens in similitudine carnis pro
 cati. de peccato dampnavit peccat
 in carne. ut iustificatio legis i
 pleret in nobis. q' no scdm car
 nem ambulamus. s; scdm spi
 ritum. Qui em scdm carne fut.
 que carnis sunt sapuit. Qui
 vero scdm spm. que sunt spi
 ritus sentiunt. Nam prudentia
 carnis mors est. prudentia vero
 spe. vita & pax. Qm prudentia
 carnis. inimica est deo. Legi em
 dei no est subiecta. nec em pot.
 Qui autem in carne fut. deo pla
 cere non possit. Vos autem in car
 ne non estis. sed in spu. si tu
 spe dei habitat in vobis. Si q's aut
 spm x' no h. h non est eius. Si
 autem x' in vobis est. corpus
 quod mortuu est p peccat. spe
 vero vivit p iustificatione.
 Quod si spe eius q' suscitavit
 ihm a mortuis habitet in vobis
 q' suscitavit ihm xpm a mortu
 is. vivificabit & mortalia corp
 ura. p inhabitante spm eius in
 vobis. Ergo fratres debitorum sum
 no carni. ut scdm carne vivam.
 Si enim scdm carne vixeritis.
 moriemini. Si autem spu facta

carnis mortificaveritis. vive
 tis. Quicunq' ei spu dei aguntur.
 hi filii sunt dei. No em accepi
 stis spm servitutis veteri in ti
 more. sed accepistis spm adop
 tionis filioru in quo clamam
 abba. pr. Ipe em spiritus testi
 moniu spu nro. q' sum filii
 dei. Si autem filii & heredes. heredes
 quod dei. coheredes autem xpi.
 Si tu compatiamur. ut & simi
 glorificemur. Existimo em q' n
 sunt condigne passionibus hui
 tempus ad futura gloria. que
 revelabitur in nobis. Nam exp
 tatio creature. revelationem
 filioru dei expectat. Vanitati em
 creatura subiecta est no volens.
 s; p eum q' subiecit eam in spe.
 Quia & ipa creatura liberabit
 a servitute corruptionis. in lib
 tate glorie filioru dei. Scm
 em quod omnis creatura inge
 miscit & parturit usq' adhuc.
 Non solum autem illa s; & nos ip
 si primitias spiritus habentes &
 ipi nro nos gemim' adoptionis
 filiorum dei. expectantes reve
 lationem corporis nri. Spe em
 salvi facti sumus. Spes aut que
 videtur no est spes. Nam quod
 videt quis. quid sperat. Si aut
 quod non videmus speramus.
 p patientiam expectam'. Sic

et

hit

reddidit

dimaga
p' fep
pmitat

redemptio
nem

Dea. Qua. 79 ff. mitaly

autē i spiritus adiuvat infirmitatem
 mram. Nam qd orem sic oportet
 nescimus. sed ipe spūtu postulat
 pro nobis gemitib; inenarrabilib;. Qui autē
 scitatur corda scit quod desideret
 spūtu. q; secundū deum postulat
 pro scis. Scimus autē qm diligentib;
 deum omnia cooperantur in bonū.
 hys q; scdm ppositū uocati sunt scī.
 Nam q; presciuit i; predestinauit
 conformes fieri magnis filij sui. ut
 sit ipe primogenitus in multis.
 fratrib;. Quos autē predestinauit.
 i; uocauit. Et q; uocauit. i; iustificauit.
 Quos autē iustificauit. i; glorificauit.
 Quos autē glorificauit. i; magnificauit.
 Quid ergo dicemus ad hec. Si de pro nob;
 quis cont; nos. Qui etiā proprio filio
 suo nō peperit. s; pro nobis omnib;
 tradidit illum. Quomodo nō etiā
 tū illo omnia nob; donauit. Quis
 accusabit aduersus electos dei. Deus
 q; iustificat. quis est qui condempnet.
 xpc q; mortuus est immo qui i; resurrexit.
 q; ē ad dexteram dei. qui etiam i; i; uocet
 pro nobis. Quis ergo uos separabit
 a caritate xpi. tribulatio. an angustia.
 an psecutio. an fames. an nuditas.

an periculū. an gladius sicut scriptum.
 Quia ipe te mortificauit in tota die.
 estimati sum; ut oues occisionis.
 S; in hys oib; superamus ipe eum q; dilexit nos.
 Certus sum em q; neq; mors neq; uita.
 neq; angli n; principatus. neq; uirtutes.
 neq; instantia neq; futura. neq; fortitudo
 n; altitudo. n; p fundū. neq; creatura
 alia poterit nos separare a caritate dei.
 q; est in xpo ihu dno nro.

Veritate em dico. in xpo ihu nō
 inuenior. testimoniu michi petente
 conscientia mea i spū scō. Quā tristitia
 est in est; magna. i; continuus color
 cordi meo. Optabam em ego ipe a uatēna
 ee a xpo pro fratrib; meis. q; sunt
 cognati mei scd; carnē qui sunt
 isrlite. quoru adoptō est filiorū
 i; glia. i; testamētū. i; legis
 latio i; obsequiū i; promissa
 quoru pces ex q; xps scdm
 carnē qui est sup oia deus
 benedctus in secula amen. Non autē
 quod extiderit uerbu dei. nō em
 omnes q; ex isrl; hys sunt isrlite.
 neq; q; semen sūt abrahe. omnes
 filij sūt abrahe. s; in ysaac
 uocabitur t; sem. Id est non qui
 filij carnis. hys sunt filij dei.
 s; qui filij sunt

IX

sic

sic

geminos filios

promissionis etiam in semine.
 Promissionis cum ubi in hoc est:
 secundum hoc tempus ueniam. et
 tunc sicut filius non solum autem illa
 sicut et rebecca ex uno concubitu. In his
 Isaac pater in. Cum cum non dum
 nati fuissent. aut aliquid egisset
 bonum aut malum: ut secundum electionem
 propositum dei maneret. non ex ope
 ribus: sed ex uocatione dei est et.
 quod maior seruetur minor sicut scriptum
 est. Jacob dilexi. Esau autem
 odio habui. Quid ergo dicemus.
 nunquid iniquitas apud deum: absit.
 Absit enim dicit. Miserebor cui
 miseror. et misericordiam prestabo cui
 miseror. Igitur non uolentis
 neque uerentis. sed miserantis est
 dei. Dicit enim scriptura pharaoni.
 Quia in hoc ipsum excitauit te ut ostendat
 in te uirtutem meam.
 et ut annuntietur nomen meum in
 uniuersa terra. Ergo cui uult mi
 seretur. et quem uult indurat: di
 cis itaque michi. Quid adhuc querit.
 Voluntati enim cui quis quis resistit.
 O homo tu qui es qui uideas deo.
 Nunquid dicit figmentum ei qui
 se finxit. Quid me fecisti sic. An
 non habet potestatem figulus ex ea
 dem massa facere aliquid quod uas
 in honorem. aliquid uero in contumeliam.
 Quid si uolens deus ostendat
 iram suam: et notam facere

in te

lucii

potentiam suam. sustinuit in
 multa patientia uasa ire apta
 in interitum. ut ostenderet diuiti
 as glorie sue in uasa misericordie. que
 preparauit in gloriam. quos
 et uocauit non solum ex iudeis sed
 etiam ex gentibus. sicut moyses
 dicit. Vocabo non plebem meam
 plebem meam: et non dilectam me
 am dilectam: et non misericordiam
 consecutam. misericordiam consecutam.
 Et erit in loco ubi deum est: non
 plebs mea uos. ibi uocabuntur
 filii dei. Isaias autem clamat pro
 israhel. Si fuerit numerus filiorum
 israhel tanquam harena maris: reliquie
 salutis fuerit. Verbum enim confirmans
 et breuians in equitate
 quia uerbum breuiatum facit
 dominus super terram. et sicut per
 isaias fuit dominus sabaoth reliquias
 uisset nobis semen: sicut sodo
 ma facti cernimus. et sicut gomora
 ra similes fuissent. Quid ergo
 dicemus. quod gentes que non secta
 bantur iustitiam. apprehenderunt
 iustitiam. iustitiam autem non ex
 fide est. Israhel uero sectando legem
 iustitie: in legem iustitie non
 peruenit. eduae. Quia non ex
 fide sed ex operibus. Offenderunt
 enim in lapidem offensionis
 sicut scriptum est. Ecce pono in sy
 on lapidem offensionis. et petram

mea
eis

uicis

omne
n

quod

2

scandali et omnibus qui crediderunt
 meum non confundentur. **F**res q
 uoluntas quidem cordis mei et
 obsecratio ad deum fit pro illis in
 salutem. **E**stimonium enim phi
 lipo illis quod emulatione dei non
 habuit: sed non secundum scientiam. **I**gn
 orantes enim dei iustitiam. **I**stam
 uolentes constituere iustitie di
 non sunt subiecti. **F**anis ei legi
 xpi ad iustitiam omni credenti.
Oxytes enim scripsit. **Q**ui ius
 titiam que ex lege est quod fecerit
 homo uiuet in ea. **Q**ue autem
 est ex fide iustitia sic dicit. **N**e
 dixeris in corde tuo quis ascen
 det in celum. id est xpm deduce
 re. **A**ut quis descendet in ab
 yssum. **H**ec est xpm ex mortuis
 reuocare. **S**i quid dicit scriptura.
Prope est uerbum in ore tuo et
 in corde tuo. **H**ec est uerbum fidei
 quod predicamus. **Q**uia si co
 fitearis in ore tuo dominum **I**esu xpm.
 in corde tuo credis. **Q**uod de
 illi exstauit a mortuis. **Q**uod
 tuus saluus eris. **E**orū enim
 creditur ad iustitiam. **O**re aut
 confessio fit ad salutem. **D**icit
 enim scriptura. **O**mnis qui cre
 dit in illum non confundetur.
Non est enim distinctio iudei
 et gentis. **N**am idem dominus omnium
 dicit in omnes qui uocant

illum. **O**mnis enim quicumque in uo
 cauerit nomen domini saluus erit.
Quomodo ergo inuocabunt in qui
 non crediderunt. **A**ut quomodo
 credent ei quem non audierunt.
Quomodo autem audiant sine
 predicante. **Q**uomodo uero pre
 dicabunt nisi mittantur. **S**ic
 scriptum est. **Q**ui in seculis pedes
 euangelizantium pacem euangeli
 zantium bona. **S**ed non omnes obe
 diunt euangelio. **I**saias autem
 dicit. **D**omine quis credidit auditu
 in uo. **E**rgo fides ex auditu. **A**u
 ditus autem per uerbum dei. **S**ed dico.
Namque non audierunt. **E**t quod
 in omnem terram exiit sonus
 eorum. **E**t in fines orbis sic uer
 ba eorum. **S**ed dico. **N**amque israel
 non cognouit. **P**rimus moyses
 dicit. **E**go ad emulationem uos
 adducam in non gentem. **I**ngenti
 tem insipientem. **I**n iram uos in
 tam. **I**saias autem audet et dicit.
Inuentus sum non querentibus
 me. **P**alam apparui his qui
 me non interrogabant. **A**d israel
 autem dicit. **E**otadie expandi
 manus meas ad populum non
 credentem: sed etiam contemtu
 tem in. **D**ico ergo. **N**am quid
 repulit deus hereditatem suam.
Absit. **N**am et ego israelita sum ex
 semine abraham de tribu leia

XI

min. Non repulit deus pietate su
 am qui presuit. Au nescitis in
 Ielva quid dicit scriptura. q ad
 modum interpellat deum ad ius
 isrl. Dne propter as tuos occide
 runt. altaria tua suffoderunt.
 ⁊ ego relictus sum solus. ⁊ qit
 animam meam. Sz quid illi di
 cit responsum diuini. Reliq
 in septē milia uiror qui nō cur
 uauerūt genua an baal. sic g
 ⁊ in hoc tempore reliq sedm elec
 tionē grē dei salue scē sunt. Si
 autē grā dei iam ^{non} ex operibz. ali
 oquin grā. iā non est grā. Qd
 ergo quod querebatur isrl hoc
 non est consecutus. electo autē
 consecuta est. ceteri uero exce
 cati fuerunt sicut scriptū est.
 Dedit illis deus spm cōpunc
 tionis. oculos ut nō uideant.
 usq; in hodiernū diem. Et d
 dicit. Fiat uersa eorum coram
 ipsis in laqueum ⁊ in capere
 ⁊ in scandalum: ⁊ in retia uicōz
 illis. Obscurent oculi eorū ne
 uideant. ⁊ dorsum eorū semp
 incurua. Dico ergo. nūq; sic
 offenderunt ut caderent. Abs
 sit. Sz illorum delicto salus ē
 gentibz. ut illos emulent.
 Quod si delictū eorū diuitie sē
 mundi. ⁊ diminutio eorū diu
 itie gentiū. qnto magis plei

tudo eorum. Vobis enī dico gē
 tibz. Quamdiu quid ego suz
 gentiū apls. nūsterū meū
 honouicabo. Si quomā ade
 mulandū prouocē carnem
 meam. ⁊ saluos faciam ali
 quos ex illis. Si enī amissio
 illorum reconciliatō est mū
 di. que assumptio in suuita
 ex mortuis. Quod si delibatō
 scā est. ⁊ massa. ⁊ radix scā
 ⁊ rami. Quod si aliq ex rami
 scī sunt. tu autē cum oleaster
 tes misertus es illis. ⁊ scā
 radix ⁊ pinguedinis oliue
 scīs es. noli glouari ad ius
 ramos. Quod si glouaris. n
 tu radicem portas sz radix te.
 Dico ergo scī sunt ut ego in se
 rar bene. propter increduli
 tatem scī sunt. tu autē fide
 stas. Noli altum sapere. sz
 time. Si enī deus naturalibus
 ramis non peperit. ne forte n
 tibi parcat. Vide ergo uitatez
 ⁊ seueritatem dei. In eos quid
 qui ceciderunt seuitatē. mte
 autem bonitatē. si pmanis
 in bonitate. Alioqn ⁊ tu exide
 ris. sz illi. si nō pmanerit
 in incredulitate. miserentur.
 Potens est enim deus iterum
 miserere illos. Si enī tu ex n
 li excisus es oleastro. ⁊ cōtta

tu

et aures ut nō audi
ant

fructi

fructi
rami

fructi

dei

honor 2

hoc

naturā miseris es in bonam
 olivam. quāto magis hū quif
 su naturā miserent sue oli
 ue. Nolo enī uos ignorare fra
 tres misterū ut nō sitis uob
 met ipsis sapientes. q̄ certas
 ex pte contigit in isrl. donec
 omnis plenitudo gentiū int
 ret. et sic omnis isrl saluus fie
 ret sicut scriptū est. Veniet ex
 sion qui eripiat et auertat im
 pietatē ex iacob. *hōc illis a
 me testamētū cum abstrulero
 p̄ca eorum. Sedm euangliū
 quid mimeri p̄ uos. Sedm e
 lectionē autē hūm p̄ p̄res. Si
 ne penitentiā enī sunt dona
 et uocatio dei. Sicut enī alii et
 uos non credidistis deo: nē a
 misericordiā consecuti estis.
 p̄ illorum incredulitatē. Ita
 isti nūc nō crediderūt iurā
 misericordiā: ut et ipsi mise
 ricordiam consequerentur. Cōdūsit
 enī deus omnia in incōdūlita
 te. ut omniū misereat. O alti
 tudo diuitiarū sapientie et sci
 entie dei: q̄ incōmprehensibilia
 sunt iudicia eius. et inuestigā
 biles me eius. Quis enī cogn
 scensū dñi. aut quis cōsiliari
 eius fuit. aut quis prior deo
 illi re et retribuēt ei: qm̄ ex ip̄o
 et p̄ ip̄m et ip̄o sunt omnia.*

Ipsi gloria in secula scloz. amē.
Obscuro uos itaq; per misericordiam
 dei. ut exhibeatis corpora uestra
 hostiā uiuentē scām deo placē
 tem: rationabile obsequiū uel
 trum. Et nolite cōfōri huic se
 culo. s; reformamini in uerita
 te scūsus inī. ut probetis q̄ sit
 uoluntas dei bona: ubi placent
 et perfecta. Dico enī p̄ grām que
 data est michi omnib; qui sūt
 inter uos. non plus sapere q̄ o
 portet sapere. S; sapere ad sobri
 tatē. Et unicuiq; sicut deus di
 uisit mensuram fidei. Sicut enī
 in uno corpore multa mēb; hēnt.
 omnia autē mēb; nō eūdē
 actum hēnt. ita multi unū cor
 pus sum; in xp̄o. Singli autē
 alter alterius mēb;. Lm̄ites
 autē donationes scdm grāiā
 que data est nobis differentes.
 Sive prophetiam scdm racō
 fidei. Sive misterū et ministeri
 cor; sū qui docet in doctrina. Qui
 exhortatur in exhortando. q̄ tri
 buit in simplicitate. qui p̄est
 in sollicitudine. q̄ miseret in
 hylaritate. dilectio sū simila
 tione. odientes malū. ad hētē
 tes bono. caritatē fraternitatis
 inuicē diligentes. honore in
 uicē prouidentes. Sollicitudi
 ne non pigri. spū feruētites.

XII *fratres
 S^m p̄ p̄ q̄ p̄ phana*

S^m p̄ p̄ q̄ p̄ phana

siue

dño seruientes: sꝑe gaudentes. i
 tribulatione patientes. oratõm
 instantes: necitati: scõrum cõ
 munitates. hospitalitate in sec
 rantes. Benedicite persecutibꝫ
 uos. bñdicite in uolite maledicẽ.
 Gaudere cum gaudentibꝫ: flere
 cum flentibꝫ. iõspm̃ inuicẽ senti
 entes. Non alta sapientes: s; hu
 milibꝫ consentientes: nolite esse
 prudentes apud uos metipõs. ni
 li malum pro malo reddentes. p
 uidentes bona. non tñ coram dõ:
 s; etiam coram omnibꝫ hominibꝫ.
 pacem hñtes. non uos met ipõs
 defendentes lñm: s; date locũ re.
 scriptum est enim. cõ uindẽam
 ego retribuam dicit dñs. s; sic
 funent inimicus tuus ab illi.
 Si iñit: potum da illi. Hoc autẽ
 faciens carbones ignis congeres
 super caput eius. Noli uinciam
 allo: s; uince in bono malum.

S. p. Epiphania

*Si si pot qd ex
uob e cu oib hoib*

XII Omnis anima potestati: ubiõ
 bi subdita sit. non est enim potes
 tas nisi a deo. Que autem sunt
 a deo ordinata sunt. Itaq; q̃ resis
 tit potestati dei ordinationi resis
 tit. Qui autem resistunt: ipi sibi
 dampnationẽ adquirunt. Nam
 principes non sunt timori boni
 operis s; mali. Vis autẽ nõ time
 potestatem: boni fac. habebis
 laudem ex illa. Dei cũ minister

est tibi in bonum. Si autẽ malũ
 feceris: time. nõ cũ sine causa
 gladium portat. Dei enim nũs
 uindex iram ei q̃ malũ agit.
 Ideo necitati subditi estote. non
 solum propter iram: s; et propt̃
 conscientia. Ideo enim et tributa
 prestatis. omnia enĩ dei sunt.
 in hoc ipsum seruientes. Reddi
 te ergo omnibꝫ debita. Cui tribu
 tum tributũ. Cui uerũgal. uerũ
 gal. Cui timorẽ timorẽ. Cui ho
 norem honorem. Nemini q̃cquĩ
 debeatis: nisi ut inuicẽ diligẽtis.
 Qui enim diligit proximiũ: legẽ
 impleuit. Nam nõ adulterabis.
 non occides. non furaberis. non
 falsum testimoniũ dices. nõ cõ
 cupisces. et si quod est aliud mã
 datum in hoc uerbo instaurat.
 Diliges proximiũ tuũ sicut te
 ipm̃. Dilectio proximi in alium
 non operatur. Pleniudo ergo le
 gis est dilectio. Et hoc sciutes q̃
 ipia est iam uos de sompno sur
 gere. Nunc enim prop ior e nrã
 salus q̃ cum credidim̃. Nox pre
 cessit. dies autem appropinquauit.
 Abiãamus ergo opera tenebrarũ.
 et induamur nos arma lucis: sic
 ut indie honeste ambulem̃. nõ
 in commestationibꝫ: rebructatibꝫ.
 non in cubilibus impudencijs.
 non in contentione et emulãcoe.

*re pxi
m.
S. p.
radice*

indignus

sed induimū dnm̄ ih̄m xp̄m̄: i car
nis curam ue feceritis i desidijs.

III

Infirmū autē in fide adsumite.
non in disceptationib; cogitatio
num. Alius enī credit mandu
care se omnia. q̄ autem infirm⁹
est olus manducet. Is qui man
ducatur non manducantē. s̄ per
nat. Et qui non manducatur mā
ducantē non iudicet. sc̄ns eius
illum assumpsit. Tu qui es qui
iudicēs alienū seruū. Suo dño
stat aut cadit. Stabit autē. Po
rens est enim deus statuere illū.
Nam alius iudicat diem int̄ di
em. alius omne diē iudicat. Et
ergo unus quisq; in suo sensu ha
buet. Qui sapit diem dño sap̄.
et qui manducat: dño mādu
cat. Gr̄as enim agit deo. Qui ū
manducat: dño ūō manducat.
i gr̄as agit deo. Nemo enī nrm̄
sibi uiuit. i nemo s̄ morit. Si
ue enī uiuim̄ dño uiuim̄. sui
morum dño morim̄. Sive ergo
uiuimus sive morim̄: dñi su
mus. In ipe enī xp̄e mortuus est
i resurrexit: ut i mortuorū ui
uouim̄ dñet. Tu autē qd̄ iudi
cas fr̄em tuū. Omnes enī stabi
antē tribunal dei. Scriptū ē ei.
Vno ego dicat dñs: qm̄ michi
flectet omne genu. i om̄is lin
gua confitebi deo. Itaq; unus

aut tu qua
re sp̄s su
us tuū

quisq; nrm̄ pro se rationē reddi
deo. Nō ergo amplius inuicē iu
dicemus. s̄ si iudicare maḡ. ne
pnatis offendiculi fiat ul' sc̄a
dalum. Sed i confido in dño ih̄u.
q̄ michi cōmune per ip̄m̄ iustici
qui existimat quid cōmune ē.
illi cōmune est. Sicut p̄ tibi
frater tuus contulit. iam non
sc̄dm̄ karitatem ambulat. noli
tuo illū perdere pro q̄ xp̄us
mortuus est. Non ergo blasphem
inetur bonū nrm̄. Non est regnū
dei esca uel potus. s̄ iustitia i par
i gaudiū in sp̄itu sc̄o. Qui enī i
iue seruit xp̄o placet deo. i pbatus
est hominib;. Itaq; que pacis sūt
sectemur. i que edificationis sūt
inuicē custodiamus. Noli p̄ sc̄a
destruere opus dei. Diuina quidē
munda sunt. s̄ malū ē homini
qui per offendiculi manducat.
Bonū est homini nō manducare
carnē. i nō bibere uinū. neq; i
frater tuus offendit. aut sc̄ada
liatur. aut infirmat. Tuā fidē
hs̄ penes te nectipm̄ habe corā cō.
Beatus qui non iudicat semet
ip̄m̄ in eo quod probat. Qui autē
discerunt si manducauerit dāp
natus est. q̄ nō ex fide. Omne autē
quod non est ex fide perim̄ est.

enī

Debemus autē nos firmiores i
uallitates infirmorū sustinere. **XV**

1 nini

et non uobis placere. Unus quisque proximo suo placeat in bonum ad edificationem. Et cum Christus non se placeat. Sicut scriptum est. Impropria impropertantui et ceciderunt super me. Quicquid enim scripta sunt ad meam doctrinam scripta sunt. ut per patientiam et consolationem scriptarum sperem in domino. Deus autem patientie et solacii det uobis id ipsum sapere in alterutrum secundum Iesum Christum. ut unanimes uno ore honorificetis deum et patrem domini nostri Iesu Christi. Propter quod suscepit in uicem. sicut et Christus suscepit uos in honore dei. Dico enim Christum Iesum ministrum fuisse circumcisionis pro ueritate dei. ad consummandas promissiones patrum. Sed autem super mea honorare deum sicut scriptum est. pro hoc confitebor et in gentibus. et non uo cantabo. sicut et dicit. letamini ergo cum plebe eius. Et ita laudate omnes gentes dominum. et magnificate eum omnes populi. Et tursu playas ait. Erit radix iesse. et in exsurgit regere gentes. in gentes sperabunt. Deus autem spiritu sancto repleat uos omni gaudio et pace in credendo. ut humilietis in spe. et in uirtute spiritus sancti. Certum autem fratres mei et Christus de uobis. quoniam et ipsi pleni estis dilectione. repleti omni scientia. ita ut possitis

5^a ad adueni dmi

11 Circumcisionis et per dicitur nonis iudeorum

11 dicitur

11 dicitur

11 dicitur

11 ego

sitis alterutrum monere. Audacius autem scripsi uobis fratres ex parte tanquam memoriam uos reduces. pro gratiam que data est michi a deo ut sum minister Iesu Christi in gentibus. sanctificans euangelium dei ut fiat oblatio gentium accepta. et sanctificata in spiritu sancto. Hec ergo gloriam in Christo Iesu ad deum. Non enim audeo ad loqui eorum que per me non efficiuntur. Inobedientiam gentium in uirtute signorum et prodigiorum in uirtute spiritus sancti. ita ut ab iherosolymis per circuitum usque ad illiricum repleuerim euangelium Christi. Sic autem hoc predicavi euangelium. non ut notatus est. ne super alienum fundamentum edificarem. Sicut scriptum est. Quis enim non est annuntiatum de eo uidebit. et qui non audierunt intelligunt. Propter quod impediebar plurimum uenire ad uos. Nunc autem ulterius locum non habes in his regionibus. cupiditate habes autem ueniendi ad uos ex multis uis precedentibus annis. Cum in hispaniam proficisci cepero. spero quod preteriens uideam uos. et a uobis deducar illuc. Si uobis permittit ex parte fructus fuerit. Nunc ergo proficiscar iherosolymis ministrare sanctis. perbauevit enim in macedonia et achaia collationem aliquam facere in pauperes sanctorum qui sunt in iherosolymis. Pla-

11 uilo et factis

11 qm dicitur

11 de eo

11 et phibis si usq ad huc

erit
 erit eis et debitorum sunt eorum.
 Nam si spiritus alii eorum principes
 facti sunt gentiles. debent et in ceteris
 naturalibus ministrare eis. Hoc ergo cum
 consummaueris. et adsignaueris eis
 fructum hunc. proficiscar per uos
 in hispaniam. Scio autem quoniam
 uenietis ad nos in iherosolyma
 benedictionis et ueniam. Obsecro
 ergo uos fratres per dominum nostrum Iesum Christum
 et per caritatem spiritus sancti. ut adiuue-
 tis me in orationibus. pro me ad
 dominum. ut liberet ab infidelibus qui
 sunt in iudea. et obsequium mihi ob-
 lato accepta fiat in iherosolymis.
 ut ueniam ad uos in gaudio per uo-
 luntatem dei. et refrigeret uobiscum.
 Deus autem pacis sit cum omnibus
 uobis amen.

XVI Comendo autem uobis phylaxem soro-
 rem uestram que est in iherosolymis.
 que est in cerichus ut eam susci-
 piatis in domino digne scitis ut assi-
 stans ei in quocumque negotio uestrum
 indigerit. Et enim ipsa quos adsti-
 tit multos. et michi ipsi. Saluta-
 te piscam et aquilam adiutores
 meos in christo Iesu. qui pro anima
 mea ceruicem suam supposuerunt.
 Quibus non solum gratias ego ago. sed
 ut timeat ecclesiam gentium. et domesti-
 cam eorum ecclesiam. Salutate phylaxem
 uictum dilectum meum. qui est primitiuus
 asie in christo. Salutate maria que

multum laborant in uobis. Salutate
 andronicum et iuliam cognatos et co-
 captiuos meos qui sunt nobiles
 in apostolis qui et ante me fuerunt
 in christo. Salutate amphatium dulce-
 tissimum michi in christo. Salutate
 urbanum adiutorem nostrum in christo. et
 stachyrum dilectissimum meum. Salu-
 tate appellen probum in christo. Sa-
 lutate eos qui sunt ex aristoboli
 domo. Salutate herodionem cognatum
 meum. Salutate eos qui sunt ex
 nartisi domo qui sunt in domino. Sa-
 lutate trifyenam et trisolanam que labo-
 rant in domino. Salutate pfidam
 transianam. que multum laborant
 in domino. Salutate rufum electum in do-
 mino et unicum eius in domino in uestra.
 Salutate antherum flegetantem. hi-
 men. petrobam. himam et qui sunt cum
 eis fratres. Salutate filologum et
 iuliam. in christum et sororem eius. et oli-
 adem. et omnes qui cum eis sunt fratres.
 Salutate inuicem in osculo sancto. Sa-
 lutant uos omnes ecclesie christi. Rogo
 autem uos fratres ut obseruetis e-
 os qui dissensiones et offendicula
 preter doctrinam quam uos didici-
 stis faciunt et declinate ab illis.
 In uisum enim christo domino nostro non
 seruiunt. sed suo uentri. et per dulces ser-
 mones et benedictiones seducunt cor-
 da innocentium. Verum enim obediencia
 monum locum diuulgata est. et

ihu

p ad Cor

fratres ista yuicac

phylaxem
ihu

Gaudeo q̄ in uobis. s̄ uolo uos sap
 ientes eē i boni i simplices in malo.
 uobis autē pacis contrectat sata
 sub pedibus uris uelociter. grā
 dñi nri ihu xp̄i uobiscū. Salu
 tat uos t̄ymothēus adiutor n̄s.
 t̄lut̄ i iason. i s̄osipater cognati
 mei. Saluto uos ego tertius. q̄
 scripsi epistolam in dñs. Salu
 tat uos garus hospes meus. et
 uniuersa cetera. Salutat uos cra
 stus. acharius curtatis. i q̄rt̄
 frater. grā dñi nri ihu xp̄i. cum
 omnib; uobis am̄. Et autē quip
 tens est uos confirmare uerā e
 uangelium meū. i p̄dicatōnem
 ihu xp̄i scdm̄ reuelationē uisū
 tēporib; ceteris taciti. quod nūc
 patefctū est p̄ scripturas prop̄ha
 tum scdm̄ p̄ceptū eim̄ dei. ad o
 beditionē fidei i cūctis gentibus
 cogniti soli sapienti deo. p̄ ih̄m̄ x̄.
 cui honor i glia in sc̄la sc̄lor̄ am̄.

Incipit epistola pauli ad corneli.

Paulus ap̄ls uoca
 tus x̄ ihu p̄ uolū
 tatem dei. i sosten
 es frater ecc̄e dei q̄
 est corneli. sc̄ificans in xp̄o ihu
 uocans sc̄s. cū omnib; qui ino
 cant uoim̄ dñi nri ihu xp̄i in oī
 loco ip̄orum i m̄o. Siā uob̄ i par
 a deo pic̄ n̄s. i dñs ihu xp̄o. Siā
 ago deo meo sp̄ pro uobis. in grā

dei que data est uobis in x̄ ihu.
 qui omnib; diuites sc̄i estis in
 illo. in omni uerbo. i in oī sc̄ific
 aut testimoniu i xp̄i. cōsūtant̄
 est in uobis. it̄ ut nich uob̄ desit
 in nulla grā. Exstantib; reuela
 tionem dñi nri ihu xp̄i. q̄ i con
 firmabit uos usq; in finē uite
 anime. in die aduent̄ dñi nri
 ihu xp̄i. Fidelis deus p̄ que uoca
 ti estis in societate filij eius ihu
 xp̄i dñi nri. Obsecro autē uos fr̄s
 p̄ nom̄ dñi nri ihu xp̄i. ut id
 q̄m̄ dicatis omnes. n̄o sunt in
 uobis sc̄rymata. Suis autē p̄f̄i
 in eodē sensu. i in eadē scientia.
 Significatum est eim̄ in de uob̄
 fratres mei ad hys qui sūt clo
 es. q̄ contentiones sūt inter
 uos. Hec autē dico q̄ unus q̄sq;
 ur̄m̄ dicit. Ego quidē sū pauli.
 Ego autē apollo. ego uero ce
 phe. ego autē xp̄i diuisus est
 xp̄i. Nunq̄ paulus crucifixus
 est pro uobis. aut in nomine
 pauli baptizati estis. Siā ago
 deo q̄ uenim̄ uim̄ baptizari
 aut i stephane comun̄. Ect̄m̄
 nescio si quem alui baptizau
 eim̄. Nō eim̄ xp̄i misit me bap
 tizare. s̄ euangelizare. Nō in sa
 pientia uerbi ut non euacuet̄
 aux xp̄i. uerbum eim̄ auas. p̄
 untib; quib; stultitia est. Hys

in dñi
 sc̄ificans
 q̄ i n̄o
 meo bap
 tizari
 dicitur